

บทที่ 3

อุดสาหกรรมที่มีพื้นฐานจากงานช่างฝีมือ ในยุคกลาง

1. สภาพทั่วไป

ในขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในยุโรปตะวันตกอยู่ในระดับต่ำในช่วงศตวรรษที่ 8, 9 และ 10 นั้น การผลิตทางอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรอย่างแยกไม่ออก ชาวบ้านในแม่นเนอร์จะผลิตเกือบทุกอย่างที่จำเป็นขึ้นใช้เอง เช่นห้องนอน, ไฟ(ทำด้วยไม้แห้งหมอด), ปืนด้วยจากชนสัตว์หรือป่าเป็นผ้าใช้ในครอบครัว นอกจากนั้นเครื่องใช้ในบ้านคลอคจนเครื่องหนังและรองเท้าส่วนมากมีการผลิตขึ้นใช้เองแทนห้างลัน

อย่างไรก็ตาม ในแม่นเนอร์ใหญ่ ๆ บางแห่งนั้น ปรากฏว่าการแบ่งงานกันทำก็อาจมีได้ค่อนข้างสูง กล่าวคือมีผู้ที่ทำการผลิตในงานชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ เช่นช่างไม้ฝีมือ, ช่างเหล็ก, ช่างทำขันมีปั้น, ช่างไม้, ช่างหนัง เป็นต้น แล้วนำไปแลกเปลี่ยนกับผลผลิตอื่น(ที่เขามาได้ทำการผลิต) นอกจากนั้นในบางเมืองหรือบางหมู่บ้านก็ปรากฏว่า การผลิตทางอุตสาหกรรมยังคงหลงเหลือรอดมาจากที่เคยทำในสมัยโรมันด้วย สินค้าหลายชนิดเช่น แก้ว ผ้า เครื่องเงิน และเครื่องหนังถูกผลิตขึ้นโดยคนงานที่มักจะเป็นเสรีชน ไม่ใช่พวกไพร์(serf) แล้วนำไปขายในตลาดท้องถิ่น หรือบางที่อาจขายไปยังคลาดที่อยู่ห่างไกลออกใบก์ได้ แต่สภาพการค้ากล่าวว่ามีไม่มากนัก ส่วนใหญ่แล้วการผลิตเป็นเพียงเพื่อใช้ในท้องถิ่นเท่านั้น

สภาพการท่ออุตสาหกรรมส่วนใหญ่ทำการผลิตขึ้นในแม่นเนอร์เพื่อใช้ภายในท้องถิ่นเป็นหลักนี้ คงอยู่มาจนถึงราปีค.ศ. 1100 การผลิตทางอุตสาหกรรมโดยเสรีชนในเขตเมืองจึงเริ่มมีความสำคัญขึ้น

2. การขยายตัวของงานช่างฝีมือในเมือง

การผลิตทางอุตสาหกรรมในเมืองขนาดอาจเรียกได้ว่างานช่างฝีมือ การขยายตัวของการผลิตชนิดนี้เป็นเนื่องมาจากการใช้เงินตราภัณฑ์หลายมากขึ้น การขยายตัวของการค้า และ

ความเจริญเติบโตของเมืองต่าง ๆ การผลิตในลักษณะเช่นนั้นผู้ผลิตมีแนวโน้มว่าจะมีความชำนาญในการผลิตเฉพาะอย่าง (specialized) คือจะทำการผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียวและทำให้ดี ช่างส่วนใหญ่จะเป็นเสรีชนที่ประกอบอยู่ในเมืองไม่ใช่ชาวไร่ และจะอยู่นอกระบบเศรษฐกิจของแม่นเนอร์ ซึ่งมีจะมีร้านเล็ก ๆ ของคนเองและพักอาศัยอยู่ที่นั่นด้วยพร้อมกับครอบครัวและผู้ช่วยชั่วซึ่งหันการผลิตและการขายจะทำขึ้น ณ ที่นั่น ส่วนลูกค้ามีอาจเป็นได้ทั้งผู้บริโภคทั่วไปหรืออาจเป็นซ่างฟื้มอ ชนิดอื่นที่ต้องการใช้ผลผลิตไปเป็นวัสดุคุณของตน นอกจากนั้นลูกค้าอาจเป็นพ่อค้าที่ซื้อเพื่อนำไปขายต่อ ยังค้างถินก็ได้

การผลิตงานซ่างฟื้มในสมัยกลางล้วนมากจะผลิตเพื่อสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่น (คือคนในเมืองหรือในหมู่บ้านรอบ ๆ เมือง) อย่างไรก็ตามผลผลิตก็อาจส่งไปขายยังที่ไกล ๆ ให้โดยผ่านงานแสดงสินค้าหรือไม่ก็เมื่อการค้าขยายตัวมากขึ้น

การที่เมืองได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นศูนย์กลางของประชาราตรและการค้า ทำให้อุตสาหกรรมประเทงงานฟื้มนี้รุ่งเรืองขึ้นให้เพราะ เมืองทำให้ซ่างฟื้มให้มีอยู่แล้วที่ทำงานที่ปลอดภัย ตลอดจนเป็นตลาดสำหรับให้ซ่างฟื้มห้ามห้ามวัสดุคุณและนำผลผลิตสำคัญรูปของเขามาขายด้วย การขยายขึ้นในขนาดของเมืองและปริมาณของการค้าทำให้การแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะขั้นนี้ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ จากที่ในศตวรรษที่ 11 มีงานซ่างฟื้มสำคัญ ๆ เพียงไม่กี่อย่าง (เช่น ซ่างทำหม้อนปั้น, คนชาแหะเหล็ก, ซ่างทอง, ซ่างหนัง, ซ่างโลหะ เป็นต้น) ในศตวรรษที่ 14 งานซ่างฟื้ม เหล่านี้ได้แบ่งย่อยเป็นงานเฉพาะอย่างมากจำนวนขึ้น ดังเช่นในปี 1313 จากหลักฐานการเก็บภาษีในนครปารีสปรากฏว่ามีงานซ่างฟื้มต่าง ๆ กันอยู่ถึง 157 ประเภท ตัวอย่างของการแบ่งย่อยงานออก ไปตามความชำนาญเฉพาะที่คุณจะเห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือในงานหอผ้าซึ่งให้มีการแบ่งประเภทซ่างออกมากน้อยเป็น ซ่างปั้นด้ายจากชนสัตว์, ซ่างปั้นด้ายจากไหม, ซ่างหอ(แยกได้เป็น 7 ประเภทตามชนิด ของวัสดุที่ใช้หอ), ซ่างย้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตามนอกจากในนครปารีสแล้ว การแบ่งงานกันทำ

ตามความชำนาญเฉพาะมาก ๆ นั้นก็มีเพียงในเมืองใหญ่ ๆ อีกไม่กี่แห่งเท่านั้น ในเมืองเล็ก ๆ การแบ่งงานจะมีอย่างมากก็ได้เพียงราว 40-50 ประเภทเท่านั้น และมีเมืองจำนวนมากที่แบ่งงานได้เพียงราว 10-20 ประเภทเท่านั้น ดังนั้นจึงกล่าวให้ว่า "ยุโรปในยุคกลางนั้น การแบ่งงานกันทำสำหรับการผลิตทางอุตสาหกรรมอาจพบได้ในทุกรัฐ ตั้งแต่ระดับที่เกือบไม่มีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะ เลยในแม่นเนอร์(มีช่างฝีมือเฉพาะช่างเหล็กและช่างไม้เป็นหลัก นอกนั้นชาวหมู่บ้านทำการผลิตขั้น ใช้เอง) จนถึงระดับที่มีการแบ่งงานกันทำพื้นฐานในเมืองขนาดกลางซึ่งมีการแบ่งงานฝีมือออกໄให้เป็น หลายสิบประเภท ไปจนกระทั่งระดับที่มีการแบ่งงานกันทำอย่างกว้างขวางนับร้อยประเภทในเมือง ขนาดใหญ่"

ลักษณะของการจัดการห้านการผลิตในสมัยกลางนั้นมิได้เป็นแบบแผนเดียว กันทั่วไปทั้งหมด โดยเฉพาะการจัดองค์การในรูปสมาคมช่างฝีมือ(craft gilds) นั้nmิได้มีอยู่ทั่วไปใน ยุคกลางอย่างที่มักเข้าใจกัน สมาคมเหล่านี้เป็นลักษณะของการจัดองค์การของช่างฝีมือในเมืองที่ขนาด ค่อนข้างใหญ่เท่านั้น ในหมู่บ้านทั่วไปและเมืองเล็ก ๆ มักจะขนาดเล็กเกินไปจนไม่อาจมีช่างฝีมืออยู่ หลายคนจนถึงขนาดตั้งเป็นสมาคมช่างฝีมือได้ เช่นเมืองที่มีช่างไม้เป็นหลักเพียง 3 คน ช่างทำรองเท้า 2 คน ช่างห่อผ้า 4 คน ช่างเหล็ก 3 คน ย่อมไม่จำเป็นต้องมีการตั้งเป็นสมาคมช่างฝีมือในแต่ละอาชีพ ขั้น นอกจากนั้นในเมืองใหญ่ ๆ เองช่างงานอาชีพแม้จะมีจำนวนมากก็อาจไม่มีการจัดตั้งสมาคมช่างฝีมือ ขั้นก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามสมาคมช่างฝีมือก็มีจำนวนไม่น้อยในยุคกลางในยุโรป และการศึกษาถึงสมาคม ช่างฝีมือเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจลักษณะของอุตสาหกรรมในยุคกลางได้ดียิ่งขึ้น

3. สมาคมช่างฝีมือ

จุดกำเนิดของสมาคมช่างฝีมือว่าเริ่มขึ้นอย่างไรนั้นยังไม่มีข้อมูลแน่นอน นักวิชา- การบางคนเชื่อว่า "สมาคมช่างฝีมือนั้นพัฒนาขึ้นมาจากการ collegia "หรือสมาคมช่างในเมืองค้าง ๆ

ยุคอาณาจักรโรมัน ซึ่งก็มีตัวอย่างที่ชัดเจนในกรณีของเมืองในอิตาลีและบางเขตตอนเหนือของเทือกเขาแอลป์ แค่นักวิชาการบางคนก็ยังยันว่าสมาคมช่างนี้เกิดจากการรวมตัวกันเป็นสมาคมของพวก Anglo-Saxons และชนเชื้อสายเยอรมันอื่น ๆ เพื่อที่จะรักษาภูมายและความเป็นระเบียบ อย่างไรก็ตามอาจกล่าวให้ว่าสิ่งที่มีส่วนอย่างมากให้เกิดสมาคมช่างฝีมือขึ้นในยุคกลางนั้นก็คือ

ก. ความต้องการของช่างฝีมือที่ทำงานประ Arte เคียงกันที่จะรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ในเมืองยุคกลางนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพแบบเดี่ยว กันมักจะอยู่ใกล้ ๆ กัน ดังจะเห็นได้จากชื่อของถนนในสมัยโบราณที่จะบอกให้รู้ว่าผู้ที่อาศัยอยู่ริมถนนสายนั้นประกอบอาชีพเหมือน ๆ กัน เช่นถนนชื่อ Bakers Street ในกรุงลอนדוןซึ่งแสดงถึงเป็นถนนที่อยู่ของช่างทำขนมปัง หรือ Goldsmiths Quay ในกรุงปารีสซึ่งแสดงถึงเป็นถนนที่อยู่ของพวกช่างทอง เป็นต้น การที่ผู้ประกอบอาชีพเดียวกันอาศัยและทำงานอยู่ใกล้กัน, ชื่อวัดคุณจากตลาดเดียวกัน, ขายสินค้าให้กับลูกค้ากลุ่มเดียวกัน และอาจต้องเผชิญกับภัยทางเดียวกันซึ่งผู้หนึ่งผู้ใดไม่อาจแก้ไขเพียงลำพัง เป็นผลทำให้คนเหล่านี้รวมกลุ่มกันขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งประโยชน์ร่วมกันที่สำคัญได้แก่ การผูกขาดนั่นเอง

ตามสภาพที่เป็นอยู่ในขณะนั้น หากผู้ผลิตคนใดคนหนึ่งลดราคาลง ก็จะมีผู้ผลิตซึ่งอยู่ล่ำแรกเดียวกันก็จำเป็นต้องลดราคากลางค้าย หรือในกรณีที่ผู้ผลิตคนใดทำงานชั่วโมงยาวนานกว่าคนอื่นหรือจ้างผู้ช่วยมากกว่าก็อาจขยายธุรกิจใหญ่โตขึ้นโดยที่ผู้ผลิตคนอื่นจะต้องสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดไป สมาคมช่างฝีมือในยุคกลางจะทำให้ช่างฝีมือในห้องกิ่นเดียวกันทอกลังกันในห้านราคานา, ปริมาณการผลิต เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวให้ นอกจากนั้นการรวมกลุ่มยังเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันการแข่งขันจากภายนอก เพราะถ้าหากมีผลผลิตจากเขตอื่นเข้ามาขายใน

เนื่องเป็นจำนวนมากก็ย่อมกระทบกระเทือนต่อช่างฝีมือในห้องถินโดยส่วนรวม ซึ่งผลก็คือทำให้เกิดการผูกขาดขึ้น อย่างไรก็ตามการผูกขาดก็มิใช่ว่าจะสามารถทำได้เต็มที่นักโดยเฉพาะถ้าหากมีการจัดงานแสดงสินค้าหรือมิลากาเสริอยู่ในบริเวณใกล้เคียงบ่อย ๆ

ข. ความต้องการของเจ้าหน้าที่รัฐที่จะสนับสนุนให้มีการตั้งสมาคมของช่างฝีมือขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในการกำหนด ควบคุม และจัดเก็บภาษี สิ่งกระดุนให้ช่างฝีมือ รวมตัวกันเป็นสมาคมอีกทางหนึ่งมาจากการ เจ้าหน้าที่ห้องถิน, ลอร์ด และกษัตริย์ ซึ่งเห็นว่า การให้ช่างฝีมือรวมกันเป็นกลุ่มนั้น เป็นสิ่งพึงประดูนา เพราะการเก็บภาษีจากกลุ่มที่เดียวย่อมสะดวกกว่าจัดเก็บจากพากช่างที่ล่องคนไป นอกจากนี้ยังต้องการจะคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้ชื่อแท้สินค้าที่มีคุณภาพด้วย ซึ่งการจะควบคุมคุณภาพโดยให้สมาคมช่างฝีมือกำหนดมาตรการควบคุมกันเองย่อมสะดวกกว่าการจะเข้าไปควบคุมดูแลช่างฝีมือเป็นราย นำไป

จากทั้ง 2 ประการข้างต้นนี้ทำให้สมาคมของช่างฝีมือที่ประกอบอาชีพเดียวกันเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ในยุคกลางโดยการขอจัดตั้งนั้นบางครั้งก็มาจากฝ่ายช่างฝีมือเอง และในบางครั้งก็มาจากผู้ปกครองเมือง, ลอร์ด หรือกษัตริย์ โดยทั่วไปแล้วสมาคมช่างฝีมือเจริญเต็มที่เมื่อประมาณศตวรรษที่ 13-14 ซึ่งในช่วงนั้นสมาคมพ่อค้า(merchant gild)ได้เจริญมานานจนถึงระยะกำลังเสื่อมลงอยู่แล้ว ในช่วงที่สมาคมช่างฝีมือแพร่หลายที่สุด เมืองจะต้องมีสมาคมช่างฝีมือตั้งอยู่อย่างน้อยก็ในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง เพราะถ้าไม่มีก็จะถูกรัฐบาลจากส่วนกลางบีบให้จัดตั้งขึ้น ความแพร่หลายของสมาคมช่างมานั้นสุดลงก็เมื่อประมาณศตวรรษที่ 17-18

4. ข้อแตกต่างระหว่างสมาคมช่างฝีมือกับสมาคมพ่อค้า

เนื่องจากช่างฝีมือในยุคกลางนั้นทำการขายผลผลิตของตนเองด้วยเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้แยกที่จะแยกออกจากกันได้ชัดเจนระหว่างช่างฝีมือกับพ่อค้า อย่างไรก็ตามสมาคม

ซ่างกับสมาคมพ่อค้านั้นก็มีข้อແທກต่างกันที่สำคัญ ได้แก่

(ก) สมาคมพ่อค้าตั้งขึ้นก่อนเป็นเวลานาน และรวมเอาնักธุรกิจในสาขาเดียวกัน ในขณะที่สมาคมซ่างนั้น ตั้งขึ้นในภายหลังและสมาชิกต้องทำงานประเภทเดียวกันเท่านั้น

(ช) ในเมืองหนึ่งจะมีสมาคมพ่อค้าเพียงสมาคมเดียว แต่อาจมีสมาคมซ่างไก่มาก น้อยขึ้นอยู่กับประเภทของซ่างผู้ใดในเมืองนั้น

5. ข้อกำหนดของสมาคมซ่างผู้ใด

ข้อกำหนดค่า ๑ ที่สมาคมซ่างผู้ใดกำหนดขึ้นนั้น โดยปกติจะมีวัตถุประสงค์ ๒ หัวคือ (ก) เพื่อปกป้องประชาชนส่วนใหญ่ และ (ช) เพื่อปกป้องสมาชิกจากการแข่งขันที่ไม่ยุติธรรมหั้งจากภายนอกและจากสมาชิกด้วยกันเอง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง ๒ นี้ สมาคมซ่างผู้ใดจึงให้มีข้อกำหนดค่า ๑ เช่น

(1) ห้ามการซื้อสินค้าเพื่อนำขายต่อหากำไร คือซื้อถูกขายแพง (regrating)
 (2) ห้ามการตัดหน้าซื้อสินค้าระหว่างทางหรือที่เหล่งผลิตก่อนที่จะมีการนำสินค้าเข้ามาขายในเมือง (forestalling)

(3) ห้ามการกักตุนเพื่อให้สินค้าขาดแคลน มีราคาสูงแล้วจึงขาย (engrossing)
 (4) กำหนดราคากองที่ในระดับที่คิดว่ายุติธรรม (เรียกว่า just price)
 (5) กำหนดมาตรฐานการทำงานและผลผลิตไว้ในระดับสูง โดยมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง พร้อมทั้งระหับตราบประมาณเพื่อให้ผู้ซื้อแน่ใจว่าได้สินค้าที่มีคุณภาพ ซึ่งจะมีผลในด้านการป้องกันไม่ให้ซ่างผู้ใดลอกคุณภาพลงจนได้เบรียบซ่างผู้ใดคนอื่นด้วย เพราะในสมัยนั้นผู้บริโภคยากจะตรวจสอบได้ถึงคุณภาพของผลผลิตที่ซื้อไป

(6) ห้ามการทำงานกลางคืน เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและป้องกันไม่ให้ผู้ผลิตบางรายเอาเปรียบผู้อื่นด้วยการทำงานมากชั่วโมงกว่า

(7) ซ่างผึ้งมือท้องทำงานในร้านที่มองเห็นได้จากถนน เพื่อให้ลูกค้าและซ่างผึ้งมือคนอื่นตรวจสอบการทำงานของเข้าได้

(8) จำกัดจำนวนซ่างลูกมือและผู้ช่วย เพื่อป้องกันไม่ให้มีการสร้างธุรกิจที่ใหญ่เกินไปจนได้เปรียบผู้อื่นมาก

(9) ห้ามซ่างผึ้งมือทำอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ เพราะจะกระทบกระเทือนคุณภาพในการผลิต

(10) ห้ามการจูงใจเพื่อแย่งลูกค้าและซ่างผู้ช่วยของซ่างผึ้งมือคนอื่น หังหี้เพื่อหลักเลี้ยงไม่ให้มีการแข่งขันมากเกินไป

(11) ห้ามคนจากที่อื่นที่ไม่ใช่สมาชิกสมาคมซ่าง ขายผลิตภัณฑ์ในเมือง ข้อกำหนดนี้ เป็นเพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพได้ เพราะผู้ทำการผลิตที่ไม่ได้รับการตรวจตราควบคุมอาจผลิตสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

ข้อกำหนดด้าน ๆ เหล่านี้มีการควบคุมตรวจสอบอย่างเข้มงวด และมีการลงโทษผู้ฝ่าฝืนอย่างรุนแรง ซึ่งโดยรุนแรงที่สุดนั้นถึงขั้นไล่ออกจากสมาคมและห้ามประกอบวิชาชีพนั้นตลอดไป อย่างไรก็ตามการหลักเลี้ยงหรือคดโกงก็ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่นผู้ผลิตเบียร์ใช้ภาชนะที่ไม่เต็มตามมาตรฐาน, ซ่างห้ามรอน้ำยาใช้หนังคุณภาพดี, ผู้ผลิตไวน์เติมน้ำผสมลงไว้, ผู้ผลิตพริกไทยปลอมปนด้วยเปลือกกลุกน้ำ, ซ่างห้ามห่อละเอียดเฉพาะตอนต้นกับตอนปลายผึ้งเท่านั้น เป็นต้น

6. ระบบการฝึกงานของช่างฝีมือ

การที่จะเป็นช่างฝีมือให้นั้น ในสมัย古来จะต้องผ่านกระบวนการฝึกงานโดยเป็นช่างฝึกหัด(apprentice)มาก่อน หลังจากนั้นจึงจะเลื่อนขึ้นเป็นช่างลูกมือ(journeyman) และขึ้นสุดท้ายจะเป็นช่างฝีมือ(master)ได้

"ช่างฝึกหัด"โดยทั่วไปนั้นจะเป็นเด็กหนุ่มอายุระหว่าง 8-10 ปีขึ้นไป ซึ่งครอบครัวทำสัญญา(เรียกว่า indenture)มอบตัวให้เข้าฝึกหัดงานกับช่างฝีมือและต้องแต่งตั้งทำสัญญาแล้วเข้าห้องอยู่อาศัยและทำงานกับช่างฝีมือเรื่อยไป ช่างฝีมือจะสอนงาน, เลี้ยงคุก, หาเสื้อผ้าให้, ดูแลสุขาพและความประพฤติ ตลอดจนลงโทษเมื่อจำเป็นด้วย ในขณะที่ช่างฝึกหัดเหล่านี้ก็จะต้องทดลองที่จะรับใช้อายุร่วมสัปดาห์, เชื่อฟังคำสั่ง, และไม่ประพฤติซึ่งต่าง ๆ เช่นคุณเหล้าหรือเล่นการพนัน ช่างฝึกหัดจะต้องฝึกงานอยู่รับระยะเวลาตั้งแต่ 3-8 ปีเป็นส่วนใหญ่ ระบบการฝึกงานนี้จะทำให้ผู้จะเข้าสู่อาชีพได้เรียนรู้วิธีการประกอบอาชีพ, รู้จักกฎระเบียบ และมาตรฐานที่จะต้องยอมรับในสังคมที่เข้าอาศัยอยู่นั้น

หลังจากครบกำหนดปีที่ทำสัญญาไว้ ช่างฝึกหัดก็จะได้รับการฝึกฝนสิ่งที่ควรรู้ในงานฝีมือนั้นหมดแล้ว ในตอนนี้เขาก็จะมีสภาพเป็น"ช่างลูกมือ"หรือแรงงานรับจ้าง ซึ่งแล้วแต่ว่าช่างฝีมือคนใดประสงค์ที่จะจ้างไว้ก็ได้โดยเขาจะได้ค่าจ้างตอบแทน ช่างลูกมือนี้อาจเปลี่ยนที่ทำงานได้โดยเสรี และไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่กับนายจ้าง ณ สถานที่ทำงานเหมือนช่างฝึกหัด

ในสมัยศตวรรษที่ 13-14 ช่างลูกมือจะคงสถานะนี้ไปจนกว่าจะมีเงินพอที่จะแต่งงานและตั้งร้านของตนเองที่จะสามารถเป็น"ช่างฝีมือ"ได้(การแต่งงานมีความสำคัญ)

คัญ เพราะเมื่อเป็นช่างฝีมือแล้วจะต้องมีการรับช่างฝีกัต ซึ่งต้องมีแม่บ้านคุมอยุ่ ของคนเหล่านี้) ซึ่งในระยะแรก ๆ นักการเป็นช่างฝีมือเป็นได้โดยง่าย เพราะเพียงแค่ช่าง ลูกฝีมือแสดงให้กรรมการของสมาคมช่างเห็นว่า เขาชำนาญงานและมีเงินทองจะจ่ายค่าสมา- ชิกได้ตลอดจนมีบุคลิกต ก็จะได้รับอนุญาตให้เป็นช่างฝีมือและสามารถของสมาคมช่างฝีมือได้ อย่างไรก็ตาม นับแต่กล่าวศัพธรรมที่ 14 เป็นต้นไปสภาพการณ์เหล่านี้ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลง ไป เพราะเมื่อสมาคมช่างฝีมือได้ก่อตั้งขึ้นอย่างมั่นคง ความสามารถในการผูกขาดหัวชี้น เรื่อย ๆ ช่างฝีมือที่เป็นสมาชิกรารวยมั่นคงขึ้น ในขณะที่พวกไฟร์จากแม่นเนอร์กำลังหลังไหล เข้าสู่เมืองและพยายามหางานประเทชช่างฝีมือทำ บรรดาสมาชิกของสมาคมช่างจึงพยายาม ป้องกันไม่ให้อาชีพของคนมีผู้เข้าร่วมมากเกินไปเนื่องจากเกรงจะไปแย่งส่วนแบ่งจากการผูก ขาด และขณะเดียวกันก็อยากให้มีพวกช่างลูกฝีมือไว้มาก ๆ สำหรับรับจ้างทำงานให้โดยค่า- จ้างถูก ๆ ด้วย ดังนั้นการที่ช่างลูกฝีมือจะเปลี่ยนสถานะเป็นช่างฝีมือจึงเป็นไปได้ยากขึ้นทุกที ช่างลูกฝีมือเหล่านี้ต้องเผชิญกับอุปสรรคมาอย่างเช่น

- การที่ช่างฝีมือต้องคำจ้างตัว ทำให้ช่างลูกฝีมือยากที่จะเก็บเงินได้พอจะเริ่มต้น กิจการของตนเองในฐานะช่างฝีมือได้

- การเข้าเป็นสมาชิกสมาคมช่างห้องเสี้ยค่าธรรมเนียมแรกเข้าสูงมาก

- บางสมาคมกำหนดให้ช่างฝีมือต้องสร้างผลงานขึ้นเยี่ยมราคاضغเพื่อพิสูจน์ ความสามารถเสียก่อน

ด้วยเหตุนี้ ในตอนปลายสมัยกลาง สมาคมช่างจึงกล้ายกเป็นองค์กรสำคัญ ความ เป็นนายช่างฝีมือ (master) มีแนวโน้มว่าจะเป็นให้ด้วยการสืบทอดจากพ่อไปสู่ลูกเป็นสำคัญ

บุคคลภายนอกจะพบว่าหากที่จะเข้าสู่สมาคมช่างฝีมือได้ ต้องแค่ร่วมศัพธรรมที่ 14 เป็นหันไป จึงปรากฏว่ามีกลุ่มของบรรดาช่างลูกน้องในหลายสาขาวิชาชีพที่ทำงานเพื่อแลกกับค่าจ้างใน วัน ๆ โดยไม่มีหัวหน้าที่จะเลื่อนฐานะเป็นนายช่างฝีมือได้เลย ซึ่งในที่สุดให้นำไปสู่การรวมกลุ่ม กันของช่างลูกน้องซึ่งมีจุดมุ่งหมายจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในห้านองค์ ฯ และบางครั้งถึงกับ ต่อสู้กับนายช่างฝีมือเพื่อเรียกร้องค่าจ้างและสภาพการทำงานที่ดีขึ้นด้วย สมาคมของบรรดา ช่างลูกน้องเหล่านี้(ในภาษาที่นิยมใช้เรียกว่า "compagnonnages")โดยปกติจะเป็น สมาคมพิเศษหมาย แต่ในบางท้องถิ่นสมาคมนี้ก็อาจมีอิทธิพลให้มากพอสมควร
